

Hammarby Allé
S-120 32 Stockholm
Tel 08 462 08 74
Fax 08 452 94 40

Int solicitors

Ola Bengtsson, Chefsjurist, Jur kand
Lars G Ericson, F Regeringsrättssekr, Jur kand
Olof Nelson, VD, Fil o jur pol mag

Stockholm den 23 november 2007

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg-Cedex
France

KLAGOMÅL

Klagande: Jan Sjöberg

Ombud: Jur. kand. Ola Bengtsson
Stockholmen Juridik
Hammarby Allé 3
120 32 Stockholm

Saken: Vårdnad och umgänge, brott mot artiklarna 6 och 8 i Europakonventionen om mänskliga rättigheter.

I egenskap av ombud för Jan Sjöberg inkommer jag här med klagomål mot Sverige med anledning av att svenska domstolar, nu senast Högsta domstolen, beslutat att Jan Sjöberg inte längre skall ha del i vårdnaden om sin fyra år gamla dotter och endast erhålla begränsad umgängesrätt med denna.

YRKANDEN

Jan Sjöberg yrkar att Sveriges skall förpliktigas att tillse att båda föräldrarna förordnas som gemensamma vårdnadshavare till dottern T och att hon skall vara stadigvarande bosatt hos honom, alternativt växelvis boende hos båda föräldrarna. För det fall att så inte kan ske yrkas att umgänget med dottern skall utökas till varannan vecka från tisdag 14.30 till måndag kl 9.00 så att far och dotter kan utveckla en god och nära kontakt.

Sjöberg yrkar även ersättning för den kränkning som skett.

OMSTÄNDIGHETER

Jan Sjöberg lever under mycket väl ordnade sociala omständigheter och har ett kvalificerat arbete som flygkapten med goda inkomster. Han var tidigare chefpilot vid SAS men för att få bättre möjligheter att anpassa sina arbetstider att gå ihop med umgänge med dottern har han gått ned till tjänstgöring som pilot.

Jan Sjöberg hade tidigare ett kortare förhållande med LS efter vilket dottern T föddes. Modern har sedan barnets födelse motsatt sig kontakt mellan fader och dotter. Fadern har därvid tvingats processa i domstol för att överhuvudtaget erhålla någon kontakt med dottern.

Med hänsyn till att han varit tvungen att processa har domstolarna i Sverige därav i strid med regler om mänskliga rättigheter gjort detta liktydigt med att det föreligger samarbetsproblem mellan föräldrarna som därmed utesluter Jan Sjöberg från gemensam vårdnad (Högsta Domstolens dom den 31 maj 2007). Härigenom har ensam vårdnad tilldelats modern LS.

Domstolen har vidare beslutat om endast ett begränsat umgänge mellan Jan Sjöberg och dottern.

GRUNDER FÖR KLAGAN m.m.

I artikel 8 i Europakonventionen tillförsäkras alla rätten till familjeliv. Ett barns rätt till en god och nära kontakt med båda föräldrarna måste anses innefattas i detta stadgande. Jan Sjöberg som engagerad fader till T har i domstol förlorat gemensam vårdnad om dottern T och har endast tilldelats ett begränsat umgänge med henne en helg varannan vecka.

Då ett barns umgänge med bägge föräldrarna måste anses central har därmed brott skett mot ovannämnda artikel. Att denna barnets umgänkesrätt med båda föräldrarna är stark, framhålls i praxis i bl a målet Johansen mot Norge (07.08 1996 17383/90). I föreliggande fall torde inga motstående synpunkter göra sig gällande då inga övergrepp förelegat eller fara för barnets hälsa ens påståtts.

I Sverige trädde nya regler om vårdnad, boende och umgänge i kraft den 1 juli 2006. Enligt de nya reglerna kan gemensam vårdnad frångås om det föreligger samarbetsproblem mellan föräldrarna. Det framgår av Föräldrabalken 6 kap 5 § andra stycket. Bestämmelsen uppfyller inte ens ett minimikrav på kvalitet och tydlighet.

I nu föreliggande fall vägrade modern, Jan Sjöberg kontakt med dottern redan inledningsvis efter födseln. Jan Sjöberg tvingades processa på grund av denna moder, LS oförsonliga inställning till umgänge. Enligt de nya reglerna förefaller det därför som om en förälder som trilskas kan premieras i vårdnadsfrågan.

I sin dom 31 maj 2007 har Högsta Domstolen i målet uttalat följande (sid 6): ” I det nu aktuella fallet har, som hovrätten anfört, Jan Sjöberg och LS haft konflikter av varierande art och omfattning allt sedan Ts födelse. De har inte kunnat lösa frågor om vårdnad, boende och umgänge på egen hand **utan rättsliga processer har pågått sedan flickan var fyra månader gammal.**” På sidan sju i domen dras slutsatsen: ”Parternas samarbetsproblem är enligt Högsta Domstolen av sådan omfattning att gemensam vårdnad inte kan anses bäst för T. Som hovrätten bestämt bör vårdnaden om T därmed anförtros LS ensam.”

En rättighetsinskränkande tolkning av en lagbestämmelse som här beskrivits har fadern, Jan Sjöberg inte kunnat förutse. Eftersom han och modern inte varit gifta med varandra åberopas, förutom ovan berörda fall, Johansen mot Norge, även Johnston m fl mot Irland, Ser A Vol.112 och Marcks mot Belgien, Ser A Vol. 31.

Det resonemang som Högsta Domstolen för i ljuset av den nya lagstiftningen tycks i praktiken innebära att en trilskande förälder kan tilldelas ensam vårdnad bara genom sin oförsonlighet i fråga om faderns önskan om umgänge med dottern, och därmed förstöra en nära och god kontakt mellan barnet och båda föräldrarna. Med andra ord att spoliera en nära och god kontakt som är till barnets bästa. Detta bör anses strida mot Europakonventionen om rätten till familjeliv.

Staten ska ju se till att lagar ger ett gott skydd mot godtycklighet och att de uppfyller rimliga krav på rättsäkerhet. En lag måste vara så preciserad att en förutsägbarhet föreligger för medborgarna i landet. Den svenska lagen och tillämpningen därav tycks inte uppfylla de kraven.

Högsta Domstolen har även tilldelat dottern en mycket begränsad rätt till umgänge med fadern innebärande en helg varannan vecka. Detta inskränker kraftigt möjligheten till nödvändig anknytning för barnet till båda sina föräldrar.

Att umgängesrätten är en del av rätten till familjeliv har nyligen fastslagits av Europadomstolen i målet Nanning mot Tyskland 2007-07-12. En kränkning av artikel 8 kan således föreligga även beträffande det begränsade umgänge som utdömts. (jfr även målet Elsholtz mot Tyskland och Sahin mot Tyskland)

I artikel 6 stadgas om rätten till domstolsprövning av civila rättigheter och skyldigheter. Om två föräldrar med gemensamt barn lever åtskilda är det naturligt att barnet skall ha en nära och god kontakt med båda föräldrarna. Om den ena föräldern kategoriskt nekar en sådan kontakt måste den andre föräldern ha rätt att få detta prövat i domstol utan att behöva lastas som om barnet behöver skyddas mot denne. En moder som har som enda åstundan att fränkänna faderns roll som pappa eller vill marginalisera denna roll. Om den föräldern straffas för att ha fört process har han egentligen nekats rätten till domstolsprövning eller fair trial. Högsta domstolen har inte heller i övrigt haft stöd i verkliga omständigheter för påstående att fadern och modern i detta fall inte kunnat samarbeta.

Därmed görs gällande att Sverige i nu föreliggande fall också kränkt artikel 6 genom domstolarnas tolkning av lagbestämmelsen om frångående av gemensam vårdnad om det föreligger samarbetsproblem mellan föräldrar då domstolar i Sverige hävdar att processande i sig utgör samarbetsproblem som föranleder uteslutande från gemensam vårdnad till den som på grund av moderns hållning tvingats processa.

Ola Bengtsson

Bilaga: Högsta Domstolens dom den 31 maj 2007 i bifogat PDF dokument